

Sygn. akt I C 3169/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Chłopecka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Paulina Bondel

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2021 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa A. H.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi (...) W.

o zapłatę

powództwo oddała w całości.

Sygn. akt IC 3169/20

UZASADNIENIE

WYROKU Z 25.11.2021r.

Pozwem z 20 grudnia 2016r. A. H. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa- Prezydenta (...) W. 300.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych (k-10-131).

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa- Prezydent (...) W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej RP kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa- Prezydenta (...) W.. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia (k-141-153).

W piśmie procesowym z 12 czerwca 2019r. powódka cofnęła powództwo i wniosła o odstąpienie od obciążania kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej (k-201-203).

Pozwany nie wyraził zgody na cofnięcie pozwu i nieobciążaniu powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej RP (k-207-210).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

J. H. (1) był właścicielem nieruchomości zabudowanej 3 piętrowym budynkiem mieszkalnym, położonej przy ul. (...) w W. od dnia 17 maja 1939 r. (okoliczność bezsporna).

J. H. (1) zmarł 3 października 1944 r., a postanowieniem Sądu Powiatowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 grudnia 1960 r. prawa do spadku po nim nabyły dzieci: J. H. (2), K. H. (1), A. R. i M. J. R. H. po 1/4 części z obciążeniem na 1/5 części spadku dożywotnim użytkowaniem na rzecz żony J. H. (2) (bezsporne).

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 1976 r. w sprawie VII Ns 1393/76 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy stwierdził, że spadek po J. H. (2), zmarłej w dniu 21 kwietnia 1970 r. nabyły na podstawie ustawy dzieci: J. H. (2), A. R., K. H. (1) i M. J. R. H. po 1/4 części (bezsporne).

Postanowieniem z dnia 15 marca 1999 r. w sprawie II Ns 870/94 Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa stwierdził, że spadek po J. R., zmarłej 31 maja 1993 r. nabyła A. G. w całości (bezsporne).

Na mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...)W. (Dz. U. nr 50, poz. 279) nieruchomości położona przy ul. (...) w W. przeszła na własność gminy (...) W., a od 1950 r., z chwilą likwidacji gmin, na własność Skarbu Państwa (okoliczność bezsporna).

W dniu 23 marca 1948 r. J. H. (2), M. H. i K. H. (2) złożyli do Zarządu Miejskiego (...) W. wniosek o przyznanie własności czasowej opisanej wyżej nieruchomości (bezsporne).

Decyzją z dnia 10 lipca 1975 r. nr T.III. (...) Urząd Dzielnicy (...) odmówił J. H. (2), M. H. i K. H. (2) przyznania prawa użytkowania wieczystego do gruntu położonego w W. przy ul. (...), oznaczonego nr hip. (...) o pow. 878 m² z jednoczesnym przejęciem na własność Państwa wszystkich budynków znajdujących się na tym gruncie (k. 32).

Decyzją z dnia 17 kwietnia 1978 r. Naczelnik Dzielnicy W. M. orzekł o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. (k.33).

Decyzją z dnia 12 lipca 1976 r. Naczelnik Dzielnicy W. M. orzekł o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. (k.33)

Decyzją z dnia 1 grudnia 1982 r. Naczelnik Dzielnicy W. M. orzekł o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. (k.33)

Pismem z dnia 30 lipca 1985 r. matka powódki A. K. H.-H. wniosła do (...) (...) W. o przyznanie i wypłacenie odszkodowania wnioskodawczyni oraz jej siostrze J. R. za przejęte nieruchomości (...) przy ul. (...) i ul. (...) (k. 27).

Decyzją nr (...) z dnia 21 grudnia 1989 r. Urząd Dzielnicy W. – M. odmówił ustalenia odszkodowania za nieruchomości położoną w W. przy ul. (...) (k.28).

Decyzją z dnia 4 października 1994 r. (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło nieważność decyzji z dnia 10 lipca 1975 r. (k.32).

Decyzją nr (...) z dnia 7 kwietnia 2008 r. Prezydent (...) W. po ponownym rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 marca 1948 r. złożonego przez J. H. (2) i K. H. (2) o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu nieruchomości położonej przy ul. (...), ozn. nr hip. (...):

- ustanowił na 99 lat prawo użytkowania wieczystego do udziału wynoszącego 0,6610 części gruntu o powierzchni 318 m⁽²⁾, oznaczonego jako działka ewidencyjna nr (...) w obrębie (...), uregulowanego w księdze wieczystej KW (...), położonego przy ul. (...) na rzecz A. H. w udziale 0,49575 części oraz A. G. w udziale 0,16525 części;

- odmówił ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do udziału wynoszącego 0,3390 ułamkowej części gruntu, położonego przy ul. (...), oznaczonego jako działka ewidencyjna nr (...) o pow. 318 m² w obrębie (...), uregulowanego w KW nr (...) – oddanego w użytkownię wieczyste właścicielom lokali mieszkalnych;

- ustalił czynsz symboliczny z tytułu ustanowienia prawa użytkowania wieczystego do gruntu opisanego w pkt I decyzji w wysokości netto 210,20 zł rocznie (k. 52).

Umową o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste z dnia 13 listopada 2008 r. w wykonaniu postanowień decyzji nr (...), opisaną w § 3 tego aktu, w trybie art. 7 dekretu, przedstawiciele (...) W. oddali udział wynoszący 0,6610 części

w (...), objętej księgą wieczystą KW nr (...) w użytkowanie wieczyste na okres 99 lat, to znaczy do dnia 13 listopada 2107 r. z przeznaczeniem pod zabudowę zgodną z planem zagospodarowania przestrzennego na rzecz A. H. do (...) części i A. G. do (...) części (k.59).

Decyzją z dnia 25 marca 2009r. nr (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. na podstawie art. 158 § 2 k.p.a. w związku z art. 15a ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach stwierdził, że decyzja Naczelnika Dzielnicy W. M. nr(...) z dnia 27 lutego 1979 r. orzekająca o sprzedaży lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym w W. przy ul. (...) została wydana z naruszeniem prawa, jednakże nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez nieodwracalnych skutków prawnych (k. 66).

Decyzją z dnia 20 marca 2009r. nr (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. na podstawie art. 158 § 2 k.p.a. w związku z art. 15a ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach stwierdził, że decyzja Naczelnika Dzielnicy W. M. nr (...) z dnia 27 lutego 1979 r. orzekająca o sprzedaży lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym w W. przy ul. (...) została wydana z naruszeniem prawa, jednakże nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez nieodwracalnych skutków prawnych (k. 68).

Decyzją z dnia 25 marca 2009r. nr (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. na podstawie art. 158 § 2 k.p.a. w związku z art. 15a ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach stwierdził, że decyzja Naczelnika Dzielnicy W. M. nr (...) z dnia 27 lutego 1979 r. orzekająca o sprzedaży lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku położonym w W. przy ul. (...) została wydana z naruszeniem prawa, jednakże nie można stwierdzić jej nieważności z powodu wywołania przez nieodwracalnych skutków prawnych (k. 71).

K. H. (1) wszelkie roszczenia przysługujące jej o zwrot współwłasności budynków oraz oddanie gruntów we współużytkowanie wieczyste nieruchomości położonych w W. przy ul. (...) darowała swojej córce, powódce A. H. aktem notarialnym z dnia 28 lutego 2007 r., rep. A nr(...)(k.46).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów, a przede wszystkim złożonych do akt dokumentów.

Sąd Okręgowy rozważył co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą formalnoprawną dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia jest art. 160 § 1 k.p.a. Zgodnie z jego brzmieniem stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a. albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji służy roszczenie o odszkodowanie, chyba, że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Przepis ten został uchylony przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) z dniem 01 września 2004 roku, ale mimo zmiany regulacji i uchylenia przepisu art. 160 k.p.a., zgodnie z brzmieniem art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku, będzie on miał zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, gdyż do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe w brzmieniu obowiązującym do dnia jej wejścia w życie. Akty nacjonalizacyjne wydane zostały przed dniem 01 września 2004 roku, czyli przed uchyleniem art. 160 k.p.a., a to implikuje przyjęcie przez Sąd za podstawę prawną żądania zgłoszonego przez powoda, właśnie uchylone przepisy art. 160 k.p.a. Zgodnie z art. 5 ustawy z 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych ustaw /Dz. U. nr 162, poz. 1692/ wprowadzającej nowe regulacje dotyczące odpowiedzialności za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem władzy publicznej, zmiany nią wprowadzone nie mają zastosowania do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed wejściem w życie ustawy. W tym zakresie stosuje się bowiem przepisy art. 417, 419, 420, 420¹ k.c. oraz art. 153, 160, 161 § 5 k.p.a. w brzmieniu dotychczasowym (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 lipca 2005 r., IV CK 52/05). Ostatecznie kwestię tę przesądził Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z dnia 31 marca 2011 roku wskazując, że do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 01 września 2004 roku, której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 §

1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a., a zatem z pominięciem administracyjnego trybu dochodzenia odszkodowania (III CZP 112/10, OSNC 2011/7-8/75).

Zgodnie z brzmieniem art. 160 § 2 k.p.a. do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej jest powstanie szkody oraz istnienie normalnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem, które ją wywołało. Punktem wyjścia przy badaniu istnienia normalnego związku przyczynowego jest ustalenie, czy fakt wskazany jako przyczyna szkody stanowi *conditio sine qua non* jej wystąpienia, tj. czy szkoda nastąpiłaby również wtedy, gdyby nie doszło do wydania decyzji niezgodnej z prawem oraz czy zaistniała szkoda jest normalnym następstwem zdarzenia wskazanego jako jej przyczyna.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie wykazała, że źródłem szkody są decyzje wydane z naruszeniem prawa zezwalające na sprzedaż lokalu w budynku położonym na tej nieruchomości. Ugruntowany został pogląd w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że tego rodzaju decyzja nie może być źródłem szkody zarówno w wypadku, gdy wobec poprzedzającej ją decyzji dekretowej o odmowie przyznania własności czasowej stwierdzono wydanie jej z naruszeniem prawa (uchwała SN z 3.09.2015r., III CZP 22/15), jak też, gdy stwierdzono jej nieważność (uchwała SN z 28.03.2018r. III CZP 46/17).

Tym samym zostało przesądzone, że decyzje o sprzedaży lokali nie mogą stanowić samodzielnego zdarzenia wyrządzającego szkodę, a jedynie mają znaczenie dla powstania nieodwracalnych skutków prawnych pierwotnej decyzji dekretowej. Tym samym wadliwe decyzje o sprzedaży lokali nr (...) w budynku przy ul. (...) w W. nie mogą być uznane za źródło szkody poniesionej przez powódkę, a jedynie za następstwo odmowy przyznania prawa własności czasowej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd oddalił powództwo.